

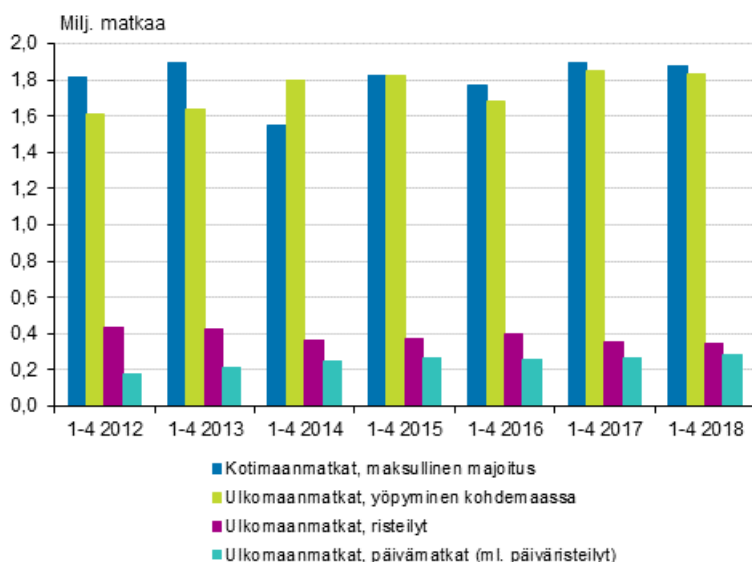
Suomalaisten matkailu

2018, kevät (1.1.-30.4.2018)

Suomalaisten matkat Etelä-Eurooppaan lisääntyivät tammi-huhtikuussa 2018

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan vapaa-ajanmatkailu ulkomaille pysyi samalla tasolla verrattaessa vastaavaan ajankohtaan viimevuonna. Alkuvuodesta ulkomaille matkustaneista suomalaisista yhä useampi suuntasi tuttuihin matkakohteisiin Välimerelle tai Ruotsiin. Kotimaassa suomalaiset matkustivat alkuvuonna 2018 hieman vähemmän kuin viime vuoden keväällä. Pohjoisen kohteet sen sijaan kasvattivat suosiotaan.

Vapaa-ajanmatkat tammi-huhtikuussa 2012-2018* (pl. kotimaan päivä- ja ilmaismajoitusmatkat)

Vuoden 2018 ensimmäisellä kolmanneksella 15–84-vuotiaat suomalaiset tekivät 15,8 miljoonaa matkaa, kun mukaan lasketaan kaikki kotimaan ja ulkomaan vapaa-ajanmatkat sekä työ- ja kokousmatkat. Yöpymisen sisältäneiden matkojen lisäksi matkamäärässä ovat mukana myös ulkomaan ja kotimaan päivämatkat.

Kotimaassa yöpymisen sisältäneitä vapaa-ajanmatkoja tehtiin tammi-huhtikuussa 6,6 miljoonaa. Näistä oli ilmaismajoitusmatkoja 4,7 miljoonaa. Matkoja, joiden aikana yövyttiin maksullisessa majoituksessa, tehtiin 1,9 miljoonaa ja suosituimmat matkakohteet sijaitsivat Uudellamaalla, Pohjois-Pohjanmaalla, Lapissa ja Pirkanmaalla. Matkojen määrä Pohjois-Pohjanmaalle lisääntyi hieman edellisvuoden vastaavasta ajankohdasta.

Kotimaassa vapaa-ajan päivämatkoja tehtiin 3,6 miljoonaa ja työpäivämatkoja 1,4 miljoonaa. Uusimaa, Pirkanmaa ja Varsinais-Suomi olivat suosituimmat päivämatkojen kohdemaakunnat.

Maaliskuu oli kotimaassa alkuvuoden suosituin matkustuskuukausi, sillä silloin tehtiin 0,6 miljoonaa maksullisen majoituksen sisältänyttä matkaa, 1,4 miljoonaa ilmaismajoitusmatkaa ja 0,9 miljoonaa päivämatkaa.

Ulkomaille tehtiin tammi-huhtikuussa 2,5 miljoonaa vapaa-ajanmatkaa, sisältäen yöpymisen kohdemaassa sisältäneet matkat, risteilyt ja päivämatkat. Ulkomaan vapaa-ajanmatkoista kohdemaassa yöpymisen sisältäneitä matkoja oli 1,8 miljoonaa. Risteilyjä, joiden aikana yövyttiin ainoastaan laivalla, tehtiin tammi-huhtikuussa 0,4 miljoonaa. Päivämatkoja ulkomaille tehtiin alkuvuodesta 0,3 miljoonaa. Näistä matkoista lähes puolet oli Viron päiväristeilyjä.

Alkuvuonna vapaa-ajanmatkoja suuntautui naapurimaihimme Viroon 560 000 ja Ruotsiin 500 000. Ruotsiin suuntautuneet yöpymisen kohdemaassa sisältäneet matkat ja päivämatkat lisääntyivät edellisvuodesta. Ruotsiin suuntautuneet risteilyt pysyivät suunnilleen samalla tasolla verrattuna viime vuoden kevääseen.

Alkuvuodesta 2018 yönyliristeilyt Viroon pysyivät samalla tasolla ja yöpymisen kohdemaassa sisältäneet matkat sekä päiväristeilyt vähenivät hieman edellisvuodesta. Tästä huolimatta Viro on edelleen suomalaisten ykkössuosikki ympäri vuoden.

Espanjaan matkoja suuntautui alkuvuodesta 340 000, näistä 55 prosenttia Kanariansaarille. Manner-Espanjaan sekä Baleaarien saarille tehtiin alkuvuonna 150 000 matkaa ja matkojen määrä lisääntyi 29 prosenttia. Maaliskuu oli alkuvuoden suosituin kuukausi matkustaa Kanarialle ja huhtikuu Manner-Espanjaan.

Kun tarkastellaan vain yöpymisen kohdemaassa sisältäneitä matkoja, tehtiin niitä suunnilleen saman verran kuin viime vuoden tammi-huhtikuussa. Huhtikuu oli näiden matkojen osalta alkuvuoden suosituin matkustuskuukausi, sillä silloin tehtiin 570 000 ulkomaan matkaa, joiden aikana yövyttiin kohdemaassa. Yöpymisen kohdemaassa sisältäneiden vapaa-ajanmatkojen määränpäänä oli Viro 16 prosentilla matkoista, Välimeren pohjoispuolen rannikko myös 16 prosentilla matkoista ja Kanariansaaret 10 prosentilla matkoista.

Vapaa-ajanmatkojen lisäksi kotimaassa tehtiin 1,1 miljoonaa yöpymisen sisältänyttä työ- ja kokousmatkaa ja 1,4 miljoonaa vain päivän kestänyttä työ- ja kokousmatkaa. Ulkomaille suuntautui 0,7 miljoonaa työ- ja kokousmatkaa (ml. kohdemaassa yöpymisen sisältäneet matkat, risteilyt ja päivämatkat). Kotimaan työmatkat vähenivät mutta ulkomaan työmatkat lisääntyivät viime vuoden vastaavasta ajankohdasta.

Tiedot ilmenevät Tilastokeskuksen Suomalaisten matkailu -tutkimuksesta, jota varten haastateltiin helmi-, maaliskuu-, huhti- ja toukokuussa yhteensä 4 518 iältään 15–84-vuotiasta suomalaista.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1.1. Suomalaisten matkat ja niiden muutos tammi-huhtikuussa 2018*	4
Liitetaulukko 1.2. Suomalaisten matkat tammi-huhtikuussa 2012-2018*	5
Liitetaulukko 2.1 Kotimaan yöpymisen sisältäneet vapaa-ajanmatkat kohdemaakunnittain, tammi-huhtikuussa 2016-2018*	5
Liitetaulukko 2.2 Kotimaanmatkat kohdemaakunnittain, tammi-huhtikuussa 2018*	6
Liitetaulukko 3. Kotimaan yöpymisen sisältäneillä matkoilla käytetyt kulkuvälineet tammi-huhtikuussa 2016-2018*	6
Liitetaulukko 4. Ulkomaan vapaa-ajanmatkat (yöpyminen kohdemaassa) kohteittain tammi-huhtikuussa 2016-2018*	7
Liitetaulukko 5. Ulkomaanmatkat matkatyyppin ja kohteen mukaan tammi-huhtikuussa 2016-2018*	8
Liitetaulukko 6.1. Matkat Viroon ja Ruotsiin matkatyyppin mukaan tammi-huhtikuussa 2016-2018*	9
Liitetaulukko 6.2. Matkat Viroon ja Ruotsiin syyn mukaan tammi-huhtikuussa 2016-2018*	9
Laatuseloste: Suomalaisten matkailu	10

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1.1. Suomalaisten matkat ja niiden muutos tammi-huhtikuussa 2018*

Matkatyyppi			Tammikuu	Helmikuu	Maaliskuu	Huhtikuu	Tammi-huhtikuu yhteensä	Vuosi­muutos, % 1-4/2018* - 1-4/2017
			1 000 matkaa					
Matkoja yhteensä			3 540	3 520	4 460	4 260	15 770	..
Vapaa-aika	Kotimaa	Yhteensä ¹⁾	2 310	2 280	2 940	2 640	10 170	..
		Maksullinen majoitus	290	510	630	450	1 870	-1
		Ilmaismajoitus	1 090	940	1 390	1 270	4 700	-12
		Päivämatka	930	830	920	920	3 590	..
	Ulkomaa	Yhteensä ²⁾	450	520	710	780	2 460	0
		Yöpyminen kohdemaassa	370	350	540	570	1 840	-1
		Risteily	..	120	350	-2
		Päivämatka (ml. päivärasteily)	130	280	5
Työ	Kotimaa	Yö­pymisen sis.	320	200	300	320	1 140	-17
		Päivämatka	340	370	380	250	1 350	..
	Ulkomaa	Yhteensä ²⁾	120	150	140	250	660	8

Merkkien selitykset: [...] tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen, [*] ennakkotieto. Pyöristysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

1) Sisältää yöpymisen sis. matkat sekä päivämatkat

2) Sisältää päivämatkat, risteilyt ja matkat joissa yövyttiin kohdemaassa

Liitetaulukko 1.2. Suomalaisen matkat tammi-huhtikuussa 2012-2018*

Matkatyyppi			Tammi-huhtikuu						
			2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018*
			1 000 matkaa						
Matkoja yhteensä			11 880	11 560	10 610	11 430	11 100	11 680	10 830
Vapaa-aika	Kotimaa	Yhteensä ¹⁾	7 190	7 370	6 410	7 300	6 850	7 240	6 580
		Maksullinen majoitus	1 810	1 900	1 540	1 820	1 770	1 900	1 870
		Ilmaismajoitus	5 380	5 470	4 860	5 480	5 080	5 350	4 700
	Ulkomaa	Yhteensä ²⁾	2 220	2 270	2 410	2 460	2 340	2 470	2 460
		Yöpyminen kohdemaassa	1 610	1 640	1 790	1 820	1 690	1 850	1 840
		Risteily	440	430	360	370	390	350	350
		Päivämatka (ml. päivärasteily)	180	210	250	260	260	270	280
Työ	Kotimaa	Yöpyminen sis.	1 550	1 370	1 180	1 060	1 240	1 360	1 140
	Ulkomaa	Yhteensä ²⁾	920	550	620	610	670	610	660

Merkkien selitykset: [...] tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen, [*] ennakkotieto. Pyöristysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

1) Ei sisällä kotimaan päivämatoja

2) Sisältää päivämatoja, risteilyt ja matkat joissa yövyttiin kohdemaassa

Liitetaulukko 2.1 Kotimaan yöpymisen sisältäneet vapaa-ajanmatkat kohdemaakunnittain, tammi-huhtikuussa 2016-2018*

Kohdemaakunta	Matkat maksullisessa majoituksessa			Matkat ilmaismajoituksessa			Kotimaan yöpymisen sis. vapaa-ajanmatkat yhteensä		
	1-4/2016	1-4/2017	1-4/2018*	1-4/2016	1-4/2017	1-4/2018*	1-4/2016	1-4/2017	1-4/2018*
	1 000 matkaa			1 000 matkaa			1 000 matkaa		
Matkoja yhteensä	1 770	1 900	1 870	5 080	5 350	4 700	6 850	7 240	6 580
Uusimaa	310	330	370	800	820	850	1 110	1 150	1 210
Varsinais-Suomi	120	100	100	380	330	330	500	430	430
Satakunta	200	190	150	220	210	210
Kanta-Häme	180	190	110	230	210	140
Pirkanmaa	190	270	200	550	600	460	740	870	660
Päijät-Häme	190	250	130	230	320	210
Kymenlaakso	160	150	..	170	170	..
Etelä-Karjala	160	150	110	220	180	160
Etelä-Savo	230	300	240	260	350	280
Pohjois-Savo	150	140	..	350	370	310	500	510	400
Pohjois-Karjala	100	190	170	190	250	190	240
Keski-Suomi	110	120	..	320	390	330	430	510	430
Etelä-Pohjanmaa	200	240	180	260	290	220
Pohjanmaa	110	110	140	150	140	160
Keski-Pohjanmaa
Pohjois-Pohjanmaa	240	220	220	520	460	490	760	680	710
Kainuu	120	110	120	110	170	200	220
Lappi	210	320	310	350	440	400	570	760	710
Ahvenanmaa - Åland

Merkkien selitykset: [...] tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen, [*] ennakkotieto. Pyöristysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

Liitetaulukko 2.2 Kotimaanmatkat kohdemaakunnittain, tammi-huhtikuussa 2018*

Kohdemaakunta	Matkat maksullisessa majoituksessa	Matkat ilmaismajoituksessa	Päivämatkat	Kotimaan vapaa-ajanmatkat yhteensä	Yöpymisen sisältäneet työmatkat	Päivän työmatkat	Kotimaan työmatkat yhteensä
	1-4/2018*	1-4/2018*	1-4/2018*	1-4/2018*	1-4/2018*	1-4/2018*	1-4/2018*
1 000 matkaa							
Matkoja yhteensä	1 870	4 700	3 590	10 170	1 140	1 350	2 490
Uusimaa	370	850	700	1 920	370	410	780
Varsinais-Suomi	100	330	380	810	..	130	210
Satakunta	..	150	190	390
Kanta-Häme	..	110	160	310
Pirkanmaa	200	460	410	1 070	110	120	230
Päijät-Häme	..	130	170	370
Kymenlaakso	150	240
Etelä-Karjala	..	110	100	260
Etelä-Savo	..	240	..	370
Pohjois-Savo	..	310	240	640	140
Pohjois-Karjala	100	190	120	360
Keski-Suomi	..	330	150	580	100	100	200
Etelä-Pohjanmaa	..	180	170	380
Pohjanmaa	..	140	..	210
Keski-Pohjanmaa	130
Pohjois-Pohjanmaa	220	490	240	960	140
Kainuu	120	110	120	340
Lappi	310	400	..	790	120
Ahvenanmaa - Åland

Merkkien selitykset: [..] tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen, [*] ennakkotieto. Pyöristysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

Liitetaulukko 3. Kotimaan yöpymisen sisältäneillä matkoilla käytetyt kulkuvälineet tammi-huhtikuussa 2016-2018*

Kotimaanmatkan kulkuväline	Vapaa-ajan matkat (yöpymisen sis.)			Työmatkat (yöpymisen sis.)		
	1-4/2016	1-4/2017	1-4/2018*	1-4/2016	1-4/2017	1-4/2018*
	1 000 matkaa			1 000 matkaa		
Matkoja yhteensä	6 850	7 240	6 580	1 240	1 360	1 140
Auto	5 330	5 500	4 910	760	870	700
Bussi	580	650	500	..	110	..
Juna	740	880	940	270	220	280
Lentokone	150	150	190	150	160	..
Muu

Merkkien selitykset: [..] tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen, [*] ennakkotieto. Pyöristysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

Liitetaulukko 4. Ulkomaan vapaa-ajanmatkat (yöpyminen kohdemaassa) kohteittain tammi-huhtikuussa 2016-2018*

Kohde		1-4/2016		1-4/2017		1-4/2018*	
		1 000 matkaa	Osuus, %	1 000 matkaa	Osuus, %	1 000 matkaa	Osuus, %
Matkoja yhteensä		1 690	100	1 850	100	1 840	100
Pohjoismaat	Yhteensä	210	13	190	10	210	11
	Ruotsi	160	9	150	8	180	10
Venäjä ja Baltia	Yhteensä	400	24	500	27	410	22
	Viro	310	19	370	20	300	16
Itä- ja Länsi-Eurooppa	Yhteensä	300	18	420	23	370	20
	Läntinen Keski-Eurooppa	240	15	260	19	290	16
	Itäinen Keski-Eurooppa
Etelä-Eurooppa ja Itäisen Välimeren maat	Yhteensä	450	27	470	26	510	28
	Välimeren pohjoispuolen valtiot yhteensä	260	15	220	12	290	16
	Espanja (ilman Kanariansaaria)	150	9	120	6	150	8
	Espanjan Kanariansaaret	180	10	210	11	190	10
Amerikka	Yhteensä
Afrikka	Yhteensä
Aasia ja Oseania	Yhteensä	190	11	180	10	230	13
	Thaimaa	100	6

Välimeren pohjoispuolen valtiot: Manner-Espanja ja Baleaarit, Monaco, Italia, Malta, Slovenia, Kroatia, Bosnia ja Hertsegovina, Montenegro, Albania, Kreikka, Turkki ja Kypros.

Merkkien selitykset: [..] tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen, [*] ennakkotieto.

Pyöristysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

Liitetaulukko 5. Ulkomaanmatkat matkatyyppin ja kohteen mukaan tammi-huhtikuussa 2016-2018*¹⁾

Kohde	Ulkomaanmatkan syy						
	1-4/2016		1-4/2017		1-4/2018*		
	Vapaa-ajanmatkat yhteensä	Työmatkat yhteensä	Vapaa-ajanmatkat yhteensä	Työmatkat yhteensä	Vapaa-ajanmatkat yhteensä	Työmatkat yhteensä	
	1 000 matkaa		1 000 matkaa		1 000 matkaa		
Matkoja yhteensä	2 340	670	2 470	610	2 460	660	
Pohjoismaat	Yhteensä	540	240	500	200	530	250
	Ruotsi	480	170	470	110	500	180
Venäjä ja Baltia	Yhteensä	720	190	800	110	710	..
	Venäjä	110	..	120	..	120	..
	Viro	590	110	640	..	560	..
Itä- ja Länsi-Eurooppa	Yhteensä	310	150	420	220	370	200
Etelä-Eurooppa ja Itäisen Välimeren maat	Yhteensä	450	..	470	..	510	..
	Espanja (ilman Kanariansaaria)	150	..	120	..	150	..
	Espanjan Kanariansaaret	180	..	210	..	190	..
Amerikka	Yhteensä
Afrikka	Yhteensä
Aasia ja Oseania	Yhteensä	190	..	180	..	230	..
	Thaimaa	100

Merkkien selitykset: [..] tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen, [*] ennakkotieto. Pyöristysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

1) Sisältää päivämatkat, risteilyt ja matkat joissa yövyttiin kohdemaassa

Liitetaulukko 6.1. Matkat Viroon ja Ruotsiin matkatyyppin mukaan tammi-huhtikuussa 2016-2018*

Matkatyyppi		Viro			Ruotsi		
		Matkat 1-4/2016	Matkat 1-4/2017	Matkat 1-4/2018*	Matkat 1-4/2016	Matkat 1-4/2017	Matkat 1-4/2018*
		1 000 matkaa			1 000 matkaa		
Matkoja yhteensä¹⁾		700	730	600	650	570	680
Vapaa-aika	Yhteensä ¹⁾	590	640	560	480	470	500
	Yöpyminen kohdemaassa	310	370	300	160	150	180
	Risteily	140	130	130	250	210	210
	Päivämatka (ml. päiväristeily)	140	140	120	..	100	120
Työ	Yhteensä ¹⁾	110	170	110	180

Merkkien selitykset: [...] tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen, [*] ennakkotieto.
Pyöristysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

1) Sisältää päivämatkat, risteilyt ja matkat joissa yövyttiin kohdemaassa

Liitetaulukko 6.2. Matkat Viroon ja Ruotsiin syyn mukaan tammi-huhtikuussa 2016-2018*

Matkan syy		Viro			Ruotsi		
		Matkat 1-4/2016	Matkat 1-4/2017	Matkat 1-4/2018*	Matkat 1-4/2016	Matkat 1-4/2017	Matkat 1-4/2018*
		1 000 matkaa			1 000 matkaa		
Matkoja yhteensä¹⁾		700	730	600	650	570	680
Vapaa-aika	Yhteensä ¹⁾	590	640	560	480	470	500
	Sukulaisten ja ystävien tapaaminen
	Loma	510	550	470	340	360	390
	Muu henkilö kohtainen syy
Työ	Yhteensä ¹⁾	110	170	110	180

Merkkien selitykset: [...] tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen, [*] ennakkotieto.
Pyöristysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

1) Sisältää päivämatkat, risteilyt ja matkat joissa yövyttiin kohdemaassa

Laatuseloste: Suomalaisten matkailu

Tilastotietojen relevanssi

Suomalaisten matkailu -tutkimus sisältää tietoa suomalaisten tekemistä matkoista ja vuoden aikana matkoja tehneiden henkilöiden määrästä. Tutkimuksen kohteena ovat sekä yöpymisen sisältäneet matkat että päivämatkat kotimaassa ja ulkomaille.

Tutkimuksen tietoja käytetään suomalaisten kotimaanmatkailun ja ulkomaille suuntautuvan matkailun seuraamisessa. Tiedot on tarkoitettu erityisesti valtionhallinnon, matkailualan yritysten ja järjestöjen sekä tutkijoiden käyttöön. Valtionhallinnon osalta tietoja käytetään lähinnä maksutaselaskelmissa. Tutkimuksen tietoja raportoidaan myös Eurostatille eli Euroopan yhteisön tilastovirastolle matkailutilastoasetuksen (EU) N:o 692/2011 mukaan.

Tilastokeskus kerää tilaston tiedot otospohjaisella puhelinhaastattelututkimuksella. Otoshenkilöt edustavat Suomessa vakituisesti asuvaa 15–84-vuotiasta väestöä.

Tiedot kerätään vapaaehtoisuuteen perustuen. Yksilökohtaiset tutkimustiedot ovat tilastolain (280/2004, 12§) mukaan luottamuksellisia.

Matkailun määritelmään liittyy olennaisesti tavanomaisen elinpiirin käsite. Maailman matkailujärjestön (World Tourism Organisation, UNWTO) mukaan matkailu on toimintaa, jossa ihmiset matkustavat tavanomaisen elinpiirinsä ulkopuolella olevaan paikkaan ja oleskelevat siellä korkeintaan yhden vuoden.

Matkakohteiden luokituksessa käytetään Tilastokeskuksen kunta- ja valtioluokitusta tilastovuodelta.

Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Suomalaisten matkailu -tutkimus koostuu kahdesta osasta. Kuukausitutkimuksessa kerätään tietoa suomalaisten tekemistä matkoista, niiden lukumääristä ja ominaisuuksista. Kerran vuodessa tehdään ns. vuositutkimus, jonka avulla selvitetään tutkimusvuoden aikana matkoja tehneiden henkilöiden määrää.

Tutkimus on otospohjainen puhelinhaastattelututkimus, jossa käytetään tietokoneavusteista haastattelulomaketta. Matkatutkimuksen haastattelut tehdään keskitetysti Tilastokeskuksen puhelinhaastattelu- eli CATI-keskuksesta. Tiedot kerätään tutkimusvuoden helmikuun ja tutkimusvuotta seuraavan vuoden tammikuun välisenä aikana. Haastattelut käydään heti kuukauden päätyttyä 2–3 viikon aikana.

Matkustaneita henkilöitä selvittävän vuositutkimuksen tiedot kerätään tutkimusvuotta seuraavan vuoden tammikuussa. Aiemmin Tilastokeskuksen kenttähaastattelijat tekivät vuositutkimuksen haastattelut puhelimitse eri puolilla Suomea. Tilastovuodesta 2012 lähtien tutkimuksen vuosiosa liitettiin osaksi CATI-keskuksessa käytävää kuukausihaastattelua.

Kummassakin osatutkimuksessa perusjoukkona on väestötietojärjestelmän 15–84-vuotias Suomessa vakituisesti asuva väestö. Tutkimuksen ulkopuolelle jäävät kuitenkin pysyvästi laitoksessa olevat henkilöt. Otokset poimitaan systemaattisella otannalla, ja ne edustavat perusjoukkoa kattavasti iän, sukupuolen, asuinalueen ja äidinkielen suhteen.

Matkatutkimuksen otoskoko on vuodesta 2012 lähtien yhteensä noin 28 200 henkilöä vuodessa. Tilastovuotta koskevat tiedot saadaan 12 erillisellä otoksella. Kuukausittainen otoskoko on vuodesta 2012 lähtien 2 350 henkilöä, kun se sitä ennen oli 2 200 henkilöä. Samaa otosta käytetään myös kuukausittaisen kuluttajabarometrin tiedonkeruussa. Haastatteluissa kohdehenkilöiltä kysytään tietoja haastattelukuukautta edeltävän kuukauden aikana päättyneistä matkoista.

Tammikuun haastattelujen yhteydessä kysytään lisäksi edeltävän vuoden matkailusta. Vuositutkimuksessa vastaukset esitettyihin kysymyksiin ovat kyllä/ei-muotoa. Haastatteluissa käydään läpi erilaisia matkaryhmiä, ja kohdehenkilöiltä kysytään, oliko hän tehnyt tämän matkaryhmän matkoja viitevuoden aikana.

Vastaustiedot korotetaan painokertoimilla perusjoukon tasolle. Vuodesta 2012 lähtien kunkin kuukauden painokerroin korotetaan kuukauden väestömäärälle (väestörakenteen ennakkotiedot). Ositteena ovat

vastaajan ikäluokka, sukupuoli ja asuinalue (suuralue). Ennen vuotta 2012 ositteena käytettiin vain sukupuolta.

Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Matkatutkimuksen tietosisältöä laajennettiin erityisesti vuosina 1995–1997 vastaamaan EY:n matkailutilastodirektiivin (95/57/EY) vaatimuksia. Vuonna 1996 tutkimuksen piiriin sisällytettiin yöpymisen sisältävien matkojen lisäksi ulkomaille tehdyt päivamatkat, joten nykyisessä laajuudessaan tutkimus antaa varsin kattavan kuvan suomalaisten matkailusta. Kotimaan päivamatkat lisättiin tutkimukseen vuoden 2018 alusta alkaen.

Vuoden 2012 lomakeuudistuksen jälkeen vastaaja ei enää itse päättää matkan tyyppiä, vaan se päätellään annetuista vastauksista. Matkoilta kysytään kaikki käytetyt yöpymismuodot, joten maksullisen majoituksen matkat saadaan lajiteltua automaattisesti oikein. Tämä vähentää virheitä ja mahdollistaa tarkemman tilastoinnin.

Matkatutkimuksen vastauskato vuositasolla on keskimäärin 48 prosenttia. Kato on yksi merkittävämpiä virhelähteitä, sillä katon suuruus vaikuttaa välittömästi painokertoimien suuruuteen. Mitä suurempi kato on, sitä suuremmiksi painokertoimet muodostuvat.

Otannasta aiheutuvaa satunnaisvaihtelua kuvataan matkojen ja matkoja tehneiden henkilöiden vuosiestimaateille laskettujen 95 prosentin luottamusvälien avulla.

Taulukko 1. Matkamäärien luottamusvälit matkatyypeittäin vuonna 2017

Matkatyyppi	N	Summa	Keski-hajonta	95% luottamusväli	
				alaraja	yläraja
1 000 matkaa					
Kotimaan vapaa-ajanmatkat maksullisessa majoituksessa	1 777	6 820	150	6 530	7 120
Kotimaan vapaa-ajanmatkat ilmaismajoituksessa	4 928	19 560	200	19 170	19 950
Työ- ja kokousmatkat kotimaassa	954	3 780	120	3 550	4 010
Ulkomaan vapaa-ajan päivamatkat (ml. päiväristeilyt)	250	950	60	830	1 070
Ulkomaan vapaa-ajanristeilyt	282	1 050	60	930	1 180
Ulkomaan vapaa-ajanmatkat, yöpyminen kohdemaassa	1 697	6 250	150	6 230	6 810
Ulkomaan työ- ja kokousmatkat	484	1 960	90	1 790	2 130

Tulokset esitetään kymmenentuhannen tarkkuudella. Ennen vuotta 2012 alle 10 000 olevia lukumääriä ei julkistettu, vaan ne merkittiin epävarmaksi tiedoksi. Vuodesta 2012 vuoteen 2015 alle 50 000 on merkitty epävarmaksi tiedoksi. Vuodesta 2016 lähtien alle 100 000 on merkitty epävarmaksi tiedoksi.

Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tietoja matkojen määristä julkaistiin vuoteen 2011 asti kuukausittain 6–7 viikon kuluttua tilastokuukauden päättymisestä. Vuodesta 2012 lähtien ennakkotietoja julkaistaan neljän kuukauden välein 6–7 viikon sisällä jakson päättymisestä.

Vuositiedot julkaistaan Suomalaisten matkailu -tutkimuksen kotisivuilla 3 kuukauden kuluttua vuoden päättymisestä.

Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tiedot julkaistaan vain Tilastokeskuksen Internet-sivuilla. Suomalaisten matkailu -vuosijulkaisua tuotettiin painettuna tilastovuoteen 2008 asti.

Vuositietoja matkoista on saatavilla matkaryhmittäin ja kohdealueittain Internet-sivujen tietokantapalvelussa. Matkaryhmittäiset aikasarjat alkavat vuodesta 1991 ja kohdealueittaiset vuodesta 2000.

Tilastojen vertailukelpoisuus

Säännöllisesti matkatutkimusta on tehty vuodesta 1991 alkaen. Vuosina 1991–1994 Tilastokeskus tuotti matkatutkimusta Matkailun edistämiskeskuksen (MEK) toimeksiannosta. Nämä vuodet ovat keskenään vertailukelpoisia, sillä käytössä olivat yhdenmukaiset menetelmät. Vuonna 1995 tutkimus siirtyi kokonaan Tilastokeskukselle. Samana vuonna aloitetut sisältö- ja menetelmämuutokset ovat vaikuttaneet tietojen vertailukelpoisuuteen vuosien 1995–1999 välillä. Matkatutkimuksen tietosisältö sekä laskenta- ja tiedonkeruumenetelmät pysyivät ennallaan vuosina 2000–2009. Vuosina 2010 ja 2012 tapahtuneiden tiedonkeruun muutosten takia luvut eivät ole täysin vertailukelpoiset edellisiin vuosiin.

Vuoden 2000 alussa tutkimusta alettiin tehdä joka kuukausi yhdessä Kuluttajabarometrin kanssa keskitetysti. Tätä ennen tutkimuksen tiedot kerättiin Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen tiedonkeruun yhteydessä, neljännesvuosittain vuosina 1996–1999 ja sitä ennen kolmannesvuosittain.

Vuonna 2000 matkan enimmäispituus muuttui 90 päivästä 365 päivään Maailman matkailujärjestön (UNWTO) ohjeiden mukaisesti. Tietojen vertailtavuutta heikentää jonkin verran myös se, että alkaneiden matkojen sijaan tilastovuodesta 2000 alkaen kohdehenkilöiltä on kysytty tietoja tutkimusjaksolla päättyneistä matkoista.

Tiedonkeruuta muutettiin vuonna 2010 siten, että haastattelukuukauden tutkimusjaksoa on lyhennetty kahdesta kuukaudesta yhteen kuukauteen, eli tiedustelu koskee vain haastattelukuukautta välittömästi edeltäneen kuukauden aikana päättyneitä matkoja aiemman kahden edellisen kuukauden sijaan. Aikaisemmin lopulliset tiedot kunkin kuukauden matkojen määristä saatiin kahden eri otoksen keskiarvona, muutoksen jälkeen luvut perustuvat yhteen otokseen.

Vuodesta 2012 lähtien matkailutilastot laaditaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 692/2011 mukaan. Samalla kohdejoukko laajeni 15–74-vuotiaista 15–84-vuotiaisiin, otettiin käyttöön tarkemmat painokertoimet ja haastattelulomakkeelle tehtiin merkittäviä muutoksia. Uudistuksen takia tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia aiempien vuosien kanssa. *Ikäryhmän* laajentaminen kasvatti matkaryhmittäisiä summia 2–5 prosenttia. *Painokertoimen* tarkentaminen kasvatti matkaryhmittäisiä summia 2–3 prosenttia. Muuttuneiden kysymysten vaikutusta saatuihin tuloksiin on vaikea määrittellä. Matkatyyppien päättely annetuista vastauksista (vastaaajan oman luokittelun sijaan) on siirtänyt osan matkoista toiseen ryhmään. Tarkentuneella ohjeistuksella on pyritty vähentämään tavanomaiseen elinpiiriin kuuluvan liikkumisen määrää tilastossa.

Tiedot matkustaneista henkilöistä ovat vertailukelpoisia eri vuosien välillä. Vuositutkimusta matkustaneista henkilöistä tehtiin 1991–2011 työvoimatutkimuksen yhteydessä ja sen jälkeen matkatutkimuksen liitteenä.

Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Suomalaisten matkailu -tutkimus tilastoi matkailun kysyntää. Matkailun tarjontaa Suomessa kuvataan kuukausittain ja vuosittain julkaistavassa Tilastokeskuksen **Majoitustilastossa**. Se sisältää tietoja mm. hotellien majoituskapasiteetista ja sen käytöstä sekä yöpymisistä majoitusliikkeissä matkailijan asuinmaan mukaan eriteltynä.

Matkailun satelliittitilinpito (Tourism Satellite Account, TSA) on tilastojärjestelmä, jossa matkailun taloudellisia vaikutuksia kuvataan monipuolisesti ja kattavasti. Matkailun tilinpidon luvut julkaistaan **Visit Finlandin** tilastopalvelu Rudolfin nettisivuilla.

Suomen ja ulkomaiden välistä matkustajaliikennettä tilastoivat meriliikenteen osalta **Liikennevirasto** ja lentoliikenteen osalta **Finavia**. Näistä tilastoista ei kuitenkaan käy ilmi matkailijoiden kotimaa. **Suomen matkatoimistoalan liitto** (SMAL) julkaisee vuosittain nettisivuillaan tilaston “Lentäen tehdyt vapaa-ajan valmismatkat ja markkinaosuudet”, josta selviää matkatoimistojen kautta ostettujen matkojen määrä kohdemaittain.

Lisätietoja

Taru Tamminen 029 551 2243

Ossi Nurmi 029 551 2984

Vastaava tilastojohtaja:

Mari Ylä-Jarkko

liikenne.matkailu@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Suomalaisten matkailu, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1798-8837 (pdf)